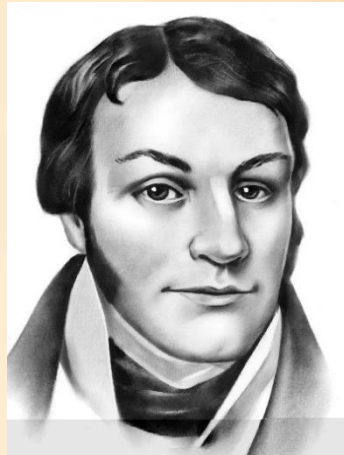

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ**

**Український мовно-літературний факультет
імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка**

**Кафедра зарубіжної літератури та слов'янських мов
імені професора Михайла Гетманця**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК

**МАТЕРІАЛИ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 245-РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ГРИГОРІЯ ФЕДОРОВИЧА КВІТКИ-ОСНОВ'ЯНЕНКА**

(22 листопада 2023 року)

Харків – 2023

<i>Прасова Ірина</i> Поняття «граничність» у гуманітарному полі знань	31
<i>Рудницька Анна</i> Синтаксичні функції інфінітива: сучасні тенденції їх розмежування.....	34
<i>Самоха Анна</i> Порівняльний аналіз змісту понять Justice і Справедливість у англійській і українській мовах	36
<i>Снігурова Ірина</i> Мова – душа народу (концептуальні засади фразеологічного словника)	39
<i>Соломоненко Дар'я</i> Поняття сленгу у сучасній українській соціолінгвістиці.....	41
<i>Федіна Альона</i> The impact of using games at English lessons on students' motivation and interest in vocabulary learning	44
Актуальні проблеми сучасного літературознавства й методики вивчення літератури	
<i>Воропаєва Оксана</i> Специфіка викладання «химерної» прози в закладах середньої освіти (на прикладі повісті В. Дрозда «Ірій»)	46
<i>Галушкіна Марія</i> Образ головної героїні комедії Аристофана «Лісістрата».....	48
<i>Глущенко Марк</i> Роман Герберта Веллса «Машина часу» як соціальна антиутопія ...	51
<i>Данилішина Анна</i> Особливості комедії Бомарше «Севільський цирульник»: гендерний аспект.....	54

профілю. *Методичний пошук учителя-словесника: збірник науково-методичних статей студентів і магістрантів / за ред. О. Куцевол. Вип. 1. Вінниця: Веда, 2009. С. 120–125.*

2. Гричаник Н. Про деякі особливості методики вивчення епічних творів студентами-філологами у вищому навчальному закладі. *Проблеми та перспективи розвитку освіти в Україні: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Ізмаїл, 2016. С. 26–28.*

3. Кобилко Н. Химерна проза в українській літературі як сфера актуалізації міфопоетичного. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства: збірник наукових праць / відп. ред. І. Сабодош. Ужгород, 2018. Вип. 23. С. 168–171.*

УДК 82-221

*М.О. Галушкіна
Харків, ХНПУ імені Г.С. Сковороди
Наук. кер.: к. філол. н., доц. А.Г. Козлова*

ОБРАЗ ГОЛОВНОЇ ГЕРОЇНІ КОМЕДІЇ АРИСТОФАНА «ЛІСІСТРАТА»

Героїня п'єси Аристофана «Лісістрата» стала символом жіночої сили та розуміння політики в античному світі. Її образ виступає як втілення сміливої та рішучої жінки, яка не тільки розуміє проблеми суспільства, але й готова діяти задля їх вирішення. В умовах стародавньої Греції, де жінки зазвичай не мали можливості впливати на політичні рішення, Лісістрата стає видатним уособленням активного жіночого начала, жіноцтва, готової впливати на оточуючих та змінювати світ навколо себе. Ця антична комедія, що була створена в 411 році до нашої ери, і сьогодні вражає своєю актуальністю, бо й антивоєнна тема, й питання гендерної рівності та політичної активності жінок залишаються надзвичайно важливими для сучасного світу.

Створивши образ Лісістрати, Аристофан не лише втілює у ньому сильну та рішучу сучасницю і поставив проблему жіночого лідерства в античному світі, але й зробив вагомий внесок у розвиток жіночої теми в європейській та світовій літературі. Головна героїня п'єси «Лісістрата» виступає як жінка, яка розробляє амбіційний план

зупинення війни та врегулювання справ полісу – міста-держави Афін. Вона й досі вражає сильною волею, стійкістю та глибоким розумінням того, що потрібно зробити, щоб змінити хід історії. Лісістрата – жінка, яка бере на себе роль лідера, ватажка своєрідного жіночого страйку, метою якого є досягнення миру та відновлення спокою в своїй країні. виявляючи при цьому неабияку силу та рішучість.

Образ Лісістрати відзначається виразними рисами, які надають йому життєвості та глибини. Це жінка-миротвориця, яка розуміє, що війна не тільки приносить страждання і забирає життя чоловіків, але й руйнує державу. І вона пропонує власний шлях припинення війни й порятунку Еллади: *Коли усе жіноцтво об'єднається, – / Всі беотіянки, пелопоннесянки / І ми, – Елладу разом ми врятуємо* [1]. З урахуванням антивоєнного пафосу комедії і розуміння її головної ідеї як заклику до припинення війни й відстоювання миру, не дивно, що Аристофан наділяє свою героїню значущим іменем, яке дослівно означає «та, що припиняє походи», «та, що розпускає війська». При цьому автор не звертає уваги ні на вік героїні, ні на її сімейний стан.

Поведінка головної героїні твору динамічна та пристрасна, її дії відображають сильну волю та переконаність в правильності свого плану. Мабуть, головними рисами Лісістрати є рішучість і готовність взяти на себе ініціативу у вирішенні складної проблеми, а також відповідальність. Вона не боїться виступити проти традиційних гендерних ролей та сталих суспільних уявлень про жіночу слабкість. Її план припинення війни через відмову жінок від виконання «подружнього обов'язку», стримування чоловіків в сексуальних поривах може виглядати смішним, але вона розуміє, що це може бути ефективним способом змусити чоловіків дослухатися до думки їхніх дружин та партнерок.

Важливо відзначити, що Лісістрата не діє та й не може діяти самотійно, вона є лідером жіночого колективу, який підтримує її і вірить у неї. Лісістрата об'єднує жінок свого міста та призиває їх приєднатися до її плану: *Отож, жінки, якщо примусить хочемо / До миру ми чоловіків, то треба нам / Утриматись... <...> Отож нам слід від любощів утриматись* [1]. Ця групова спільність жінок відображає силу об'єднання та спільної дії. Роль Лісістрати як лідерки показує, що вона не тільки має власну рішучість, але й готова взяти на себе відповідальність за майбутнє своєї країни та вплинути на інших жінок, щоб вони приєдналися до спільної справи.

Ще однією важливою рисою Лісістрати є розуміння політичного контексту і глибоке бажання внести зміни в долю свого народу. Її образ відображає жінку, яка не тільки розуміє, що війна завдає страждань їхнім родинам, але й має ясне уявлення про політичну ситуацію в Афінах. Вона усвідомлює, що вирішення важливих суспільних питань лежить в руках чоловіків, і вона вирішує діяти, щоб змінити хід подій.

Лісістрата виявляється не просто жінкою з тих, що відмовляють своїм чоловікам у сексі, вона є політичною агітаторкою та лідеркою. Героїня комедії прагне досягти активної участі жінок у політиці та прийнятті рішень, і її антивоєнний план пов'язаний з тим, щоб розширити роль жінок у суспільстві, посилити їх вплив на політику держави. Сексуальна амбіція героїні не обмежується власним задоволенням, але використовується як інструмент політичної влади та впливу. Розуміючи, що її сучасниця-жінка позбавлена офіційного права впливати на політику, вона вирішує для досягнення високої мети використати той важіль впливу, який є суто жіночим, – жіночу сексуальність. Задум Лісістрати – це спроба відвернути увагу чоловіків від війни і залучити їх до спільної розмови й спільної участі у прийнятті важливих політичних рішень. Вона свідомо використовує жіночу привабливість, щоб вплинути на чоловіків, змусити їх рахуватися з позицією жінок та погодитися на їхні умови.

Лісістрата має політичний розум, рішучість та готовність діяти заради досягнення своєї мети – зупинити війну та внести зміни в суспільство. Вона стає агентом політичних змін та прагне покращити долю свого народу через активну діяльність.

Образ Лісістрати є прикладом того, як жінки можуть бути активними учасницями політичного процесу та впливати на прийняття важливих рішень. Він демонструє, що розуміння політичного контексту та рішучість здатні допомогти жінкам змінити світ навколо себе. Цей образ відзначається не лише сміливістю та відвагою, але й щирим прагненням змінити політичну реальність і покращити життя свого народу і своєї держави.

Таким чином, образ Лісістрати є символом жіночої сміливості та рішучості, а також активної участі в справах держави. Він вкладається в політичний контекст комедії та постає як своєрідна форма політичної агітації, що пов'язана із прагненням змінити суспільну реальність. Героїня надихає читачів на дії та використовує сексуальну амбіцію як інструмент політичного впливу та досягнення

змін. Загалом, образ рішучої жінки в п'єсі Аристофана відіграє важливу роль щодо усвідомлення жіночої сили та можливості жінок впливати на суспільні події та політичні процеси.

Комедія Аристофана порушує питання гендерної рівності та участі жінок у політичному процесі. Усвідомлення важливості жіночого лідерства та жіночого впливу на прийняття важливих суспільних рішень є вкрай актуальним у сучасному світі. З урахуванням сучасних суспільних трансформацій образ Лісістрати може надихати жінок на зміни у власному житті та активну участь у політичних процесах. Його використання в обговоренні сучасних політичних і гендерних питань є доказом того, як персонажі, створені у давні часи, можуть зберігати актуальність і в сучасному світі.

Література

1. Аристофан Лісістрата // УкрЛіб: Бібліотека Української Літератури. URL: https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=9119#google_vignette

УДК 82-313.3

*М.В. Глущенко
Харків, ХНПУ імені Г.С. Сковороди
Наук. кер.: к. філол. н., доц. А.Г. Козлова*

РОМАН ГЕРБЕРТА ВЕЛЛСА «МАШИНА ЧАСУ» ЯК СОЦІАЛЬНА АНТИУТОПІЯ

Характеризуючи жанрову своєрідність роману Герберта Веллса «Машина часу», треба звернутись до теоретичних питань, пов'язаних із визначенням жанрів утопії та антиутопії.

У літературознавчій науці антиутопія як літературний жанр досі викликає дискусії та суперечливі думки. Серед актуальних питань жанрові ознаки антиутопії; розмежування антиутопії та наукової фантастики тощо. Загальні проблеми жанру та аналіз окремих антиутопічних творів стали предметом вивчення у роботах Б.О. Ланіна, М.Н. Липовецького, О.М. Ніколенко, М.Н. Золотоносова, С.Г. Шишкіної та багатьох інших. Серед зарубіжних досліджень слід зазначити роботи Г. Морсона, А. Петруччані, Ц. Тодорова, І. Тарталья та ін.